

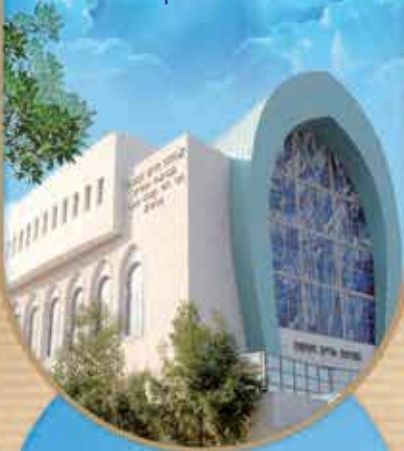
פחד דוד

פרשת
אמור
י"ז אייר
תשע"ז

869

אבות פרק ד'

ירושלים תל אביב חיפה באר שבע

הדלקת נרות 18:52 | 19:07 | 18:59 | 19:08

מוצאי שבת 20:08 | 20:11 | 20:12 | 20:09

רבינו תם 20:45 | 20:42 | 20:46 | 20:44

הילולא דצדיקיא

- יז - רבי יחזקאל הלוי לנדא
הנודע ביהודה
- יח - רבי משה איסרליש
הרמ"א
- יט - רבי עזרה עטייה
ראש ישיבת פורת יוסף
- כ - רבי אברהם בן אברהם
גר הצדק מווילנא הי"ד
- כא - רבי יוסף ולטוך
- כב - רבי שלמה אליעזר
אלפנדר
- כג - רבי יוסף בבליקי

המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל
ישלח הודעה: p@hpinto.org.il

יו"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומשה" ישראל

בנשיאות בנש"ק מורנו ורבנו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

בן הצדיק המלו"ך רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלו"ך רבי חיים פינטו זיע"א

משכיל לדוד

קדושת המקדש משפיעה על קדושת הכהנים

משאר אחיו הכהנים וקדושתו הייתה למעלה מקדושתם. לכן הזהירה אותו התורה יותר ואסרה עליו שלא להיטמא גם לקרובים אליו ביותר ואף "לאביו ולאמו לא יטמא להם במותם" מדוע? "כי נזר א-להיו על ראשו" וקדושתו עולה על שאר הכהנים.

ולכאורה יש להבין היכן באה לידי ביטוי מצוות כיבוד אב ואם, כיצד ניתן לבקש מן הכהן הגדול שלא יכבד את אורו ולא יחלוק להם כבוד אחרון ללוותם אל בית מנוחתם?

התשובה היא "הכהן הגדול מאחיו" התורה אומרת היות והכהן הגדול ספג קדושה אדירה מבית המקדש והושפע מקודש הקדשים ומעלתו מעלה עליונה - הוא נעשה בכך הגדול והמקודש מכולם, אף יותר מאביו ומאמו וכביכול כבר אינו מחויב לכבדם במותם וללוות אותם, כי נתקדש ונטהר מכח קדושת המקדש יותר מכל בני שבטו - הכהנים משרתי ה'.

ואמנם הכהן הגדול עלה ונתעלה במעלות הקדושה והטהרה, אולם עליו לדעת כי לא כולם זכו להגיע לדרגתו ושנם בין קהל עדת ישראל אנשים קטנים מבחינה רוחנית שהם רחוקים עדיין כמטחוי קשת מדרגתו, כך שאם ירצה להוכיח אותם וליישר את דרכיהם שאף הם יזכו לעלות במסילה העולה בית א-ל - אסור לו לייסר אותם בשבט פיו בתוכחות קשות ובדברי מוסר קשין כגידין אלא חובתו לדבר עמם בשוה ונחת ברוך ובענימות ולגשת אליהם בעבותות אהבה כדי שדבריו ייפלו על אזנים קשובות ויתקבלו על לב שומעיהם ויעשו פרי.

וזהו שאמרו חז"ל "אמור ואמרת" להזהיר גדולים על הקטנים. אומרת הגמרא (מכות יא). אמירה - לשון רכה היא, דיבור - לשון קשה הוא. ומצווה התורה לכהנים המנהיגים את העם שבבואם להזהיר את הקטנים ולהוכיחם, עליהם לדבר עימם באמירה רכה ונעימה "אמור ואמרת" ולא בדיבורים קשים, כי עליהם לדעת שלא כולם זכו להגיע לדרגתם ולכן המוכיחים ינהגו בסבלנות ובאורך רוח כלפי הציבור וגישתם תהא בעדינות ובדרך ארץ כלפי הקטנים ויזהירו אותם באמירה רכה ונעימה בבחינת "אמור ואמרת".

ועל איזה עניין יזהירו הגדולים את הקטנים? "לנפש לא יטמא בעמיו" להיזהר מטומאת הגוף והנשמה, להתרחק מדיבורים אסורים ומניבול הפה שבהם תלוי עיקר קדושתו של האדם, כי ברגע שהפה מסואב בדיבורים אסורים הרי שהתפילה אינה מקובלת וגם דברי התורה שילמד ויוציא מפיו מגיעים אל הסטרא אחרא רח"ל.

לכן הזהירות בדיבור היא עיקר חשוב לקדושת האדם, וכן ייזהר בשמירת הברית שלא יטמא את גופו ויזהר בשמירת העינים שלא יטמא את נשמתו. שכל אלו הם יסוד ושורש לכל התורה כולה, ועל הגדולים להזהיר בזה את הקטנים ולחנך אותם שלא יטמאו את עצמם "לנפש לא יטמא בעמיו".

"אמר אל הכהנים בני אהרן ואמרת אליהם לנפש לא יטמא בעמיו". (ויקרא כ"א א')

כותב רש"י - אמור ואמרת להזהיר גדולים על הקטנים (במות קיד). הרבה עמדו המפרשים בביאור המאמר הזה וגם אני אומר את חלקי מאשר חנני ה' יתברך.

דבר ידוע הוא שדרך האדם להיות מושפע מהאווירה הסובבת אותו הן לטובה והן למוטב. וככל שהאווירה שסביבו מקודשת יותר - כך השפעת המקום לטובה עליו גדולה יותר והוא מתעלה ומתקדש מכח אותו מקום. גם בחורי חמד היושבים בבית המדרש בישיבה הקדושה ושוקדים על תלמודם אווירת הישיבה עושה עליהם רושם וכשהם יוצאים מפתח בית המדרש, קדושת המקום ניכרת בהם ופניהם מעידות עליהם שהם שוה במקום הקודש בתוך בית המדרש.

ואומר התנא (אבות ב' י"א) רבי יהושע בן חנניה אשרי יולדתו ואיתא בירושלמי (במות א' ו') רבי זוסא בן הרכינס ראה את רבי יהושע בגדלותו וקרא עליו את הפסוק (ישעיה כ"ח ט') "את מי יורה דעה ואת מי יבין שמועה גמולי מחלבי", זכור אני איך שהייתה אמו מוליכה את עריסתו לבית המדרש בשביל שיתדבקו אוזניו בדברי תורה, עד כאן. כמובן שאת לפלוגי החכמים שנאמרו בבית המדרש - יהושע בן חנניה התינוק לא הבין, אך הוא כן ספג מאווירת הקדושה ששרתה בבית המדרש וקדושה זו השפיעה עליו בגדלותו להיות איש מורם מעם קדוש וטהור.

עוד אמרו חז"ל (במסכת ברכות ו'): "כל הקובע מקום לתפילתו - א-להי אברהם בעזרו". מפני שאותו מקום נעשה מקודש מכח ריבוי התפילות הקבועות שהתפלל במקום קודם לכן, וקדושה זו בוודאי תשפיע עליו לטובה גם להבא, להתפלל ביתר כוונה שהרי התפילה היא עבודה שלב וצריך לה לב טהור ונקי מכל מחשבה זרה שהיא, וכשהוא מתייחד עם קונו בתפילה - צריך שראשו ומחשבתו יהיו נתונים לה' יתברך ומחובתו לסלק מעליו כל טרדה המפריעה לו בעבודה טהורה זו, ובוודאי שיש בכח המקום המקודש הזה לעזור ולסייע לו לכוון כוונה ראויה ולהתפלל מעומק הלב.

ואם השפעה טהורה שכזו ישנה בבית המדרש ובבית הכנסת הנקראים "מקדש מעט", על אחת כמה וכמה בין כותלי בית המקדש מקום שהשכינה נמצאת שם בדרך קבע שבוודאי הכהנים המשרתים במקום היו מושפעים לטובה מעוצמת הקדושה החופפת עליהם בהיכלו של מלך וכשהם מתבוננים בניסים שנעשים במקדש מידי יום ביומו (כמובא במסכת אבות ה' ז') ורואים מתוכם את עוצמתו וגדלותו של הקב"ה שהוא כל יכול, כמובן שמתוספת בהם קדושה וטהרה כי הושפעו לטובה מקדושת המקום וספגו אל קרבם את טהרת המקדש. לכן מזהירה אותם התורה ואמרת "לנפש לא יטמא בעמיו" אסור להם להיטמא בטומאת מת כי אין מקום לטומאה במקום שיש בו עוצמה אדירה של טהרה וקדושה.

ואם הכהנים המושפעים מקדושת המקדש הזהירו על טומאת מת - על אחת כמה וכמה הכהן הגדול, אשר נכנס לפני ולפנים אל מקום קודש הקדושים שהוא המקום המקודש ביותר, שבוודאי קדושת המקום הייתה משפיעה עליו יותר

במסילה נעלה

שביבי אמונה ובטחון מפקנסו של מו"ר הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

דברי חכמים

פרפראות לפרשה

משולחנם של חכמי התורה

כשל מוסרי מול חילול ה'

"ולא תחללו את שם קדשי ונקדשתי בתוך בני ישראל אני ה' מקדשכם". (ויקרא כב. לב)

מהו בעצם חילול השם? ברובד הכללי ניתן לומר שכל מעשה שיש בו כשל מוסרי לפי אמות מידה בסיסיות, שהאנשים הפשוטים מבינים בהם, שמשמעותו זלזול של האדם בדת היהודית.

רבינו הרמח"ל זיע"א, במסלת ישרים פרק י"א ענפי חילול השם הם רבים וגדולים, כי הרבה צריך האדם להיות חס על כבוד קונו, וכל מה שיעשה צריך שיתכלל ויתבונן מאד, שלא יצא משם מה שיוכל להיות חילול לכבוד שמים, חס וחלילה. וכתוב במסכת קדושין דף מ: אחד שוגג ואחד מזיד בחילול השם.

ובפרט מי שנחשב לתלמיד חכם או צדיק וחסיד בעיני העולם, אף שאין תוכו כבדו, צריך להזהר יותר, שבכל מעשה שאינו לפי דרגתו בעיני בני אדם, הרי זה מחלל את השם.

מעשה בראובן שמסר לחברו סך של מאה אלף דולר וביקשו להפקיד את הסכום במקום מסויים. הלה, גבר עליו יצרו ובמקום לקיים את בקשת חברו, שם את פעמיו למקום של הימורי כספים, כדי לנסות את מזלו ולהכפיל את הסכום, ועל ידי כך יוכל לחלק כסף לצדקה ולתורה...

ואולם מה שקרה הוא שאותו האיש הפסיד את כל כספו ויצא משם נקי מנכסיו.

כשביקש ראובן את עזרתו של עורך דין מפורסם, כדי לתבוע את חברו על הנזק העצום שגרם לו, אמר לו העורך דין שאמנם יש סיכוי טוב להצליח במשפט אבל "דע לך שבמקרה כזה תפורסם תמונתו של הנתבע בתקשורת הארצית, ולאחר מכן הוא יוכנס לבית הכלא" אמר הפרקליט.

האיש נבהל מאד, שכן חברו שגרם לו את הנזק האמור היה יהודי עטור זקן ופיאות, ובמקרה שתמונתו תתפרסם, יוצר מכך חילול ה' נורא ואיום. שהרי מקרה כזה נדיר הוא ביותר להימצא בציבור שומרי תורה ומצוות, ודוקא משום כך יגדל הרעש ויובלט המקרה ויגדל חילול ה'. ולכן החליט לשאול את גדולי התורה הכיצד לנהוג.

כשנשאל על כך אחד מגדולי ישראל השיב: "פשיטא שאסור לתבוע את האיש, שהרי חילול ה' חמור מכל העוונות!" וכשנשאל על כך הגאון רבי יוסף שלום אלישיב זצ"ל, הוסיף עוד ואמר, כי מאחר והאיש אינו מוחזק כפושע המועד לגניבות, אלא נכשל בכך רק פעם אחת. אין רשות למוסרו לכלא שהרי על פי דין תורה

עונש זה לא מגיע לו, אלא מחוייב לשלם מה שגנב ותו לא.

מלחמה במחשבות היצר

באחת ההזדמנויות שעשה מו"ר הגה"צ רבי דוד פינטו שליט"א את דרכו ברכבת מליאון לפריז, לצורך פגישות חשובות לטובת המוסדות הקדושים, נעצרה הרכבת על מקומה והתעכבה למשך זמן רב. באותה נסיעה עסק מו"ר בכתבת מאמר תורני על צדקותה של שרה אמנו ע"ה שכל חייה תבעה מעצמה להתקדם בעבודת ה'.

לאור חשיבות הדברים וערכם הרב, אנו מצטטים את מה שכתב מו"ר שליט"א בין הדברים:

דווקא בשעת כתיבת מאמר זה אני שוהה ברכבת שמובילה אותי מליאון לפריז, בירת צרפת, בשל שתי פגישות חשובות ביותר לטובת מוסדותינו הקדושים בליאון.

ואולם, כבר חלפה שעה מאז נעצרה הרכבת באמצע נסיעתה בשל תקלה. ואם כן ודאי הוא שהפגישות תתבטלנה, וכי אז דבר זה ניסיון גדול הוא עבורי, שהרי המתנתי זמן רב לפגישות אלו המתבטלות קרוב לודאי. ואם כן נצרך אני בשעה זו לכוחות הרבה כדי להתגבר על המחשבות הזרות הבאות למוחי בגין אי בטחון בה' יתברך.

והנה היצר טוען כנגדי: הנה טרחת בחינם לנסוע מליאון עד לפריז, והרי סוף החודש מתקרב וכיצד תשלם לאברכי הכולל? מה גם שחבל על הזמן כעת ההולך לריק – מחשבות זרות כאלה וכדומיהן. משום כן דווקא עתה נצרך אני מאד לבטחון בה' יתברך כדי להתגבר על כל המחשבות הללו, להגביר את בטחוני בה' יתברך כנגד היצר הרע המנסה להקטין בתוכי את הבטחון, ואף לכוחות חדשים על טבעיים מעל

במרה מפטירין

הפטרת השבוע: "והכהנים הלויים בני צדוק". (יחזקאל מד)

הקשר לפרשה: בהפטרה מוזכרים דיני קדושת הכהנים על פי מהוראותיו של יחזקאל הנביא, שהוא מענין הפרשה שבה מוזכרים הנהגות הקדושה של זרע הכהונה.

נצור לשונך

מותר לשבחו ברבים

תולה ארץ על בלימה

אם הוא משער שהשומעים לא יגנוהו, כגון, שאינם מכירים אותו, מותר לשבחו, אפילו ברבים, כל שאינו משבחו יותר מד.

ואם יחפוץ לשבח אדם, אשר כבר הוחזק לרבים ונודע לכשר וצדיק, ואשר לא נמצא בו רעה ואשמה, גם על פני שונא ומקנא יש לשבחו, כי לא יוכל לגנותו. ואם יגנוהו, ידעו הכל, אשר פיו דבר שוא.

מן האוצר

ממשנתו של מו"ר הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

הכל תלוי בהכנה נכונה

ידוע שחכמת התורה הקדושה אינה כשאר חכמות חיצוניות שלהן לא דרושה הכנה או הכשרה כלשהי קודם הלימוד. כי בלימוד התורה הקדושה אם יחפוץ האדם שיעשה הוא קניין בנפשו והתורה תשנה את מהותו ותעשה בו רושם לטובה לקדשו ולטהרו, ויהא בה כח לרוממו במעלות ורוחניות - עליו להכשיר את עצמו לכך ולטהר את רעיוניו ולסלק מעליו את המפריעים לו בעבודת ה' יתברך כדי שיהא גופו כלי קיבול ראוי לתורה שתשכון בתוכו ומחובתו להיות מוכן למסור את נפשו ולוותר על כל שאר ענייני העולם הזה בכדי ללמוד את התורה ולקיים את המצוות. לכן ניתנה התורה במדבר מקום שנבדלים הימנו מכל העסקים ללמד את האדם שאם רצונו לזכות לקניין התורה צריך להתנתק מכל ענייני העולם הזה.

ולפי גודל ההכנה כך גודל הזכייה בקבלת התורה. לדוגמה אם מוזגים לאדם מים לתוך כוס שבידו. במידה והוא יחזיק את הכוס בצידה ההפוך הרי ימלאו לו מספר טיפות בודדות של מים בשקע שמצוי בתחתית הכוס. ואם יטה מעט את הכוס - יתמלא מעט משקה בפנים. אך אם יחזיק האדם את הכוס באופן ישר כאשר פתחו של הכוס מכוון כלפי מעלה, אז תתמלא הכוס. וכך בדיוק הוא חג השבועות כי כפי גודל ההכנה של האדם לקראת מתן תורה כך היא הקבלה.

ועיקר ההכנה צריכה להיעשות בתיקון המידות ובשיפור המעשים שבין אדם לחברו, שישרש ויעקור מתוכו את מידותיו הרעות השוכנות בקרבו כגאווה וכעס נקימה ונטירה וכדומה, ויקנה לו מידות טובות וישרות כי אם לא כן לא תוכל התורה לשכון בקרבו. וכמו שאמרו חז"ל (אבות ו' ו') שישנם מ"ח קניינים שהתורה נקנית בהם וחלק נכבד מאותם קניינים הן המידות הטובות ודרך ארץ בין איש לרעהו והם תנאי ראשון לקבלת התורה, וכחשסרים הקניינים הללו - לא נתפסת התורה ואינה מושרשת בקרבו.

ונהגו תלמידי רבי ישראל מסלנט זצ"ל בימי ספירת העומר לעבוד על מ"ח קנייני התורה ובכל יום זכו לקניין אחד עד כי ביום המ"ט לספירת העומר היו חוזרים ומשננים את כל הקניינים יחדיו לפי שזהו המפתח לקבלת התורה.

ומעתה יובן מדוע אנו מתאבלים על תלמידי רבי עקיבא על אף שהימים הללו נחשבים כחולו של מועד והם ימי שמחה לישראל (כמו שכותב הרמב"ן "ומנה ממנו תשעה וארבעים יום שבעה שבועות כימי עולם וקידש יום השמיני כשמיני של חג והימים הספורים בינתיים כחולו של מועד בין הראשון והשמיני בחג והוא יום מתן תורה שהראם בו את איש הגדולה ודבריו שמעו מתוך האש") כדי שיזכור האדם ויפנים אל קרבו את העובדה שתלמידי רבי עקיבא נפטרו רק מחמת שלא נהגו כבוד זה בזה ועם כל גדלותם העצומה - לא התאוהו הקב"ה לתורתם והם נפטרו במיתה משונה וקשה רח"ל. ומהם ילמד האדם שלקראת קבלת התורה בחג השבועות עליו לתקן את מידותיו וליישר את אורחותיו ויזהר לנהוג באהבה ואחוה ובחיבה יתירה עם זולתו, כי זהו עיקר גדול לקבלת התורה וכמו שדרש רבי עקיבא "ואהבת לרעך כמוך" זה כלל גדול בתורה.

חזק וברוך

מתחזקים באחוה וזוכים לברכה

מעשה שהיה בצפת תובב"א בימי ההרים הגדולים איתני עולם, יסודי ארץ, מרן רבינו יוסף קארו ורבינו האר"י ז"ל זיע"א, למרן ב"י היתה ישיבה בצפת, והיו לומדים בה כמאתים רבנים.

בימים ההם החל "להאיר" אור זוהר שמשו של רבינו האר"י ז"ל, אירע פעם אחת, שרבינו יוסף קארו היה לו סיוס מסכתא בשיבה שלו. לכבוד הסיוס כמובן הכין מרן ר"י קארו ברכות לכבוד המסובין.

להפתעתו הרבה של מרן קם רבינו האר"י ובקש רשות לתת לו זכות המצוה של "חלוקת הכיבוד" בברכות. כמובן מרן ז"ל אעפ"י שהדבר היה מוזר בעיניו, בכל זאת מרוב אהבתו וחובתו לרבינו האר"י לא נמנע מלתת לו רצונו, אבל הבין מרן שאין הדבר פשוט, לכן שם לבו היטב בכל תנועות רבינו האר"י.

ראה מרן בכל סיבוב של כיבוד למסובין, נמנע רבינו האר"י לכבד שני תלמידי חכמים שהיו גם הם יושבין בין המסובין, גם בסיבוב השני ראה מרן שרבינו האר"י שוב דילג עליהם, וכן בסיבוב השלישי.

מרן ז"ל לא יכל להתאפק, קרא את רבינו האר"י ז"ל לחדר מיוחד, ושאל ממנו את פשר הדבר: א. מה ראה רבינו האר"י לקום בכבודו ובעצמו ולחלק, שזה לכאורה אינו נראה לפי כבודו, ב. מדוע בעת הכיבוד נמנע זה בפעם השלישית לכבד בברכה את אותם שני ת"ח שיושבים בין המסובים?

רבינו האר"י לכתחילה רצה להשתמש מלענות, אבל כדי לא לסרב לגדול החליט לגלות לפני מרן ז"ל את האמת כהווייתה, רבינו האר"י ז"ל פתח את פיו ואמר: ידע כבוד מרן, ששני ת"ח אלו שישבו שם, הם נשמות שבאו מעולם האמת לבית המדרש, להשלים מה שהיה חסר להם בהורדת השפע.

עתה ע"י שמיעת הברכות ועניית אמן, שזהו השלמת תיקונם בהורדת השפע בעוה"ז, זוכים לעלות לשרשם בעולם העליון.

לכן ביקשתי אני לשמש במצוה רמה זו שהוא תיקון עולמות עליונים למעלה, ותיקון נשמות למטה, הורדת השפע לחיים ולמותים לשלימות נפשם בקדושה ובטהרה, כששמע מרן ז"ל את דברי רבינו האר"י נתמלא שמחה על קדושת הלמוד בישיבתו, ובמלא הערכה והערצה לרבינו האר"י החי זיע"א.

עכשיו הכלה תלד

מר טהר הי"ו מחיפה היה נשוי שנים רבות, ולא זכה להיפקד בבנים, הזכירו אביו, מוכר ספרים ידוע בעיר נתיבות, לפני רבינו ה"בבא סאלי" זצ"ל, וברכו רבינו.

כעבור חודשים מספר, סח האב בכאב שתפלתו עשתה מחצה, וכלתו הפילה את עוברא.

בקש רבינו ממשמשו בקודש שיביא לו את טליתו, הטלית הובאה, בקש רבינו מכל הנוכחים כי יענו ברוך הוא וברוך שמו ואמן על ברכתו, ברך על הטלית וכל הנוכחים ענו אמן בכונה, לאחר מכן נשק רבינו לציציות, ובקש מהנוכחים לנשקן.

לאחר הברכה אמר הצדיק; עכשיו "בזכות עניית אמן", תלד כלתך לחיים טובים ולשלום, וכן היה.

מתורתו של אליהו הנביא זכור לטוב

זכור לטוב

מקרא ומשנה ואין להם לב להבין, והשלישי מהן, אלו החכמים ותלמידיהן שמוסרין את עצמן למות באהל להבין במקרא ובמשנה במדרש בהלכות ובאגדות, עליהן הוא אומר (ישעיה מ"ב) "החרשים שמעו" וגו'.

משל למלך בשר ודם שיש לו בנים ועבדים הרבה, קצת מהן פקחין קצת מהן אלמין וחרשים וסומין וקצת מהן בעלי מקרא בעלי משנה ותלמוד וקצת מהן בעלי מושא ומתן, ויש לו למלך עסק ומלאכה עמהן, כשהמלך רוצה לעשות חשבונן אינו הולך אלא אצל בעלי מקרא ובעלי משנה ותלמוד ואצל פקחין שבהן, ועל אלו הוא אומר "החרשים שמעו", ועל אלו הוא אומר "והולכתי עורים בדרך לא ידעו" וגו'.

דבר אחר, במ עור ופסח - אלו בני אדם שבאו לידי מקרא ומשנה והם מלוכלכים בדברים מכווערין, וקשה לבעל הרחמים להפסידן מן העולם, ומה ענין לומר אחריו "הרה ויולדת יחדו" - אלו חכמי ישראל ותלמידיהן שמוסרין את עצמם למות באהל במקרא ובמשנה במדרש בהלכות ובאגדות והן מתייגעין לארבע רוחות העולם מן דרום לצפון ומן מזרח למערב, ומתחמדין ומתאווין ומצפיין שאם ימצא אחד מהן פסח בדברי תורה שתנוח נפשו עליו.

ומה ענין לומר אחריו "קהל גדול ישובו הנה" - אלו האנשים ונשים וטף ונער וזקן, כולן חייבין להודות לו להקב"ה ולשפוך רחמים ולבקש תחנונים מלפניו ולבקש ממנו דעה ובינה והשכל, שנאמר (שם י"ח) "כי מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים".

שנקרא חמדת העוה"ז, וזימן להם סעודה מן המן ארבעים שנה מן הלחם שמלאכי השרת אוכלין, ולאחר שעה לא היו מבקשין סעודת המלך ותפלו על המן וקראו לו לחם הקלוקל, וכאלו אמרו ישראל אין אנו מבקשין מתנת ארץ ישראל.

כיון שעברו על התורה ומצותיה שבזכותה ניתן להם א"י והיו ישראל כפויי טובה עד שהגלה אותם מא"י וישליכם מעל פניו, ואח"כ חזרו בתשובה וישבו אל הש"י בתוך הגלות, ואמר להם הקב"ה בני הסבו שעה אחת עד שיגיע שעת הסעודה, וכל כך למת? כדי למרק עונותיהן של ישראל שיהיו כולן טהורין ויבאו לחיי עוה"ב, לפי שאין כל אומה ולשון שברא הקב"ה בעולם מסוף העולם ועד סופו שכולן יהיו בני העוה"ב אלא זרעו של יעקב בלבד, שנאמר (ירמיה ל"א) "הנני מביא אותם מארץ צפון וקבצתים מירכתי ארץ במ עור ופסח הרה ויולדת יחדו קהל גדול ישובו הנה". במ עור ופסח - אלו עמי הארץ שיש בהם דרך ארץ ושאר מצות ומרחיקין את עצמן מן הגזל ומן העבירה ומדבר מכווער. א"ר שמעון כל היושב ואינו עושה עבירה, נותנין לו שכר כעושה מצוה.

דבר אחר, במ עור ופסח - אלו חכמים ותלמידיהם שמוסרין עצמם למות באהל למקרא ולמשנה ולמדרש ולהלכות ואגדות, עליהן הוא אומר (תהלים קי"ט) "אשרי תמימי דרך", ואומר "האל תמים דרכו" (שם י"ח).

שלשה עצבין הן ושלשתן בחזקת כשרין הן; א' מהן אלו עמי הארצות שיש בהן דרך ארץ ושאר מצות ומרחיקין את עצמן מן הגזל ומן העבירה ומדבר מכווער, והשני מהן, אלו בני אדם שבאו לידי

כל הקץ בחיים טובים בעולם הזה סימן רע לו. ולמה הדבר דומה? למלך בשר ודם שזימן את עבדו יום אחד מימי החג אל סעודתו, החזיק לו טובה, זימנו שני ימים החזיק לו טובה, שלשה ימים החזיק לו טובה. אילו זימנו כל שמונת ימי החג, על אחת כמה וכמה שהיה צריך להחזיק לו טובה.

משל למלך בשר ודם שאמר לעבדו הרי אתה לפני שלשים יום בסעודה אחת וגם אתן לך מתנה טובה, טעם אצלו חמשה עשר יום, אמר העבד למלך איני מבקש יותר לסעוד אצרך והרי לך מתנה שלך וטרף אותה המתנה בפניו. נמצא אותו העבד כפוי טובה לפני המלך, וכי זו היא דרך ארץ? אין זה דרך ארץ. מכאן ואילך מה יש לעבד צורך לעשות, אלא צריך לפייס את המלך ולברכו ולשבחו.

כך ראוי הוא לזרעו של יעקב שיברך וישבח וירומם ויעלה ויגדל ויקדש שמו של מלך מלכי המלכים הקב"ה שאמר והיה העולם. ברוך הוא וברוך שמו לעלם ולעלמי עלמאי שהביא אותם לארץ ישראל.

אנשי אמונה

אורחות חיים מתוך הספר "אנשי אמונה" לתולדות צדיקי משפחת פינטו זיע"א

מכניס אורחים מאין כמוהו היה כ"ק רבי חיים זיע"א. מעולם לא אמר הרב צר לי המקום שאלין אדם בביתי.

באחד הימים הגיע אליו אדם, שליח מארץ ישראל, ור' יצחק שפירא שמו. האיש היה בר אוריין ובר אבהן ושמו הטוב יצא למרוחק. רבי חיים זיע"א יצא לקראתו וקיבל אותו בסבר פנים יפות כראוי לאדם כמותו.

הימים ימי ערב פסח, ור' יצחק נשאר לחוג את חג הפסח בביתו של רבי חיים פינטו זיע"א. ליל הסדר היסב ר' יצחק יחד עם כ"ק רבי חיים זיע"א לשולחן הסדר, ולפתע החל האיש לבכות מאד. רבי חיים זיע"א מנסה להרגיע אותו, והלה ממשיך לבכות.

"אנא ספר לנו מה קרה, ואנסה לעזור לך - אמר לו רבי חיים זיע"א - הן צערך הוא צערנו, כי לא נוכל לשבת לשולחן הסדר בשמחה כשיושב אצלנו אדם שבוכה".

ר' יצחק שומע וממשיך לבכות.

רבי חיים מנסה שוב להרגיעו: "כל מחסורך עלי. אם אתה מיצר על שחסר לך משהו, אני אתן לך את כל החסר לך, אבל למה זה תבכה?" ואז החל ר' יצחק לספר את סיפורו:

"יצאתי מארץ ישראל בגפי. בכל שנה הייתי יושב עם בני ביתי לשולחן הסדר מתוך שמחה, והנה עתה, בראותי את המצות, היין וההגדה נזכרתי במשפחתי, ואינני יודע מה קורה איתם. האם הם בשמחה? האם הם עצובים על שאינני איתם? האם הכל כשורה אצלם בארץ ישראל?"

כ"ק רבי חיים זיע"א הבין לליבו ואמר לו: אל דאגה. ישועת השם כהרף עין. בוא עימי לחדר הלימוד שלי, שם ברצוני להראות לך משהו.

יצא האיש אחר כ"ק רבי חיים זיע"א לחדר לימודו, ושם אמר לו כ"ק רבי חיים זיע"א; הבט.

הביט האיש בתוך החושך והאפילה, והנה הוא רואה לנגד עיניו בבירור את דמויותיהם של בני משפחתו כשהם יושבים בשולחן הסדר מתוך שמחה ועליצות החג. לאחר שחלפה תדהמתו - כשראה את בני משפחתו והוא רחוק מהם אלפי מילין - שבה אליו שמחתו, ויחד יצא עם רבי חיים זיע"א כדי להמשיך בעריכת הסדר.

לאחר מכן אמר לו כ"ק רבי חיים זיע"א: "אל תחשוב שכל זה היה פרי דמיון בלבד. כשתשוב בעזרת השם לביתך, שאל נא את בני משפחתך איך הרגישו בליל הסדר ומה עבר עליהם. בבקשה ממך, לאחר זאת, שלח לי מכתב בו תספר לי מה אמרו לך בני משפחתך".

לאחר ימי החג נפרד האיש לשלום מרבי חיים זיע"א, תוך שהוא מודה לו על כל התקופה בו היה אצלו כבן בית ממש. הוא יצא ממרוקו והגיע בשלום לארץ ישראל, לביתו. לאחר המפגש הראשון עם בני המשפחה שאל אותם ר' יצחק, כיצד עברה עליהם התקופה בה הוא לא היה נוכח בבית, וכיצד היתה הרגשתם בליל הסדר?

בני המשפחה השיבו לו, כי אמנם בימים הראשונים הם היו מאד מדוכזכים על שעזב אותם והשאיר אותם לבדם. אבל כשהגיע ליל הסדר, הם חשו לפתע התרוממות הרוח, וחגגו את ליל החג בשמחה רבה.

ר' יצחק שפירא שמע זאת ותפעם רוחו. הוא מיהר לשלוח מכתב אל רבי חיים פינטו זיע"א למרוקו, כפי שהבטיח, וסיפר לו כי אכן, כל המראה אותו ראה בחדר לימודו של כ"ק רבי חיים זיע"א - לא חלום היה אלא מציאות של ממש.